

L'última frontera

El 1981 la Knesset, el parlament israelià, va proclamar solament que "Jerusalem és la capital eterna i indivisible d'Israel". Malgrat això, només El Salvador i Costa Rica hi tenen les ambaixades. L'annexió del sector est de la ciutat, conquerit per Israel el 1967, mai no ha estat acceptada per la comunitat internacional, i tots els altres països només hi tenen consolats: les ambaixades són a Tel Aviv.

La proclamació del parlament d'Israel va provocar una allau de protestes i declaracions grandiloqüents sobre la seva il·legalitat. No era, però, sinó un acte de publicitat institucional que reconeixia la realitat sobre el terreny: Israel s'havia annexionat ja, *de facto*, amb una política urbanística molt minuciosa i perfectament planificada, la ciutat de la discòrdia. Havia aïxecat, ja abans de proclamar-ho, el que avui és l'última frontera del procés de pau.

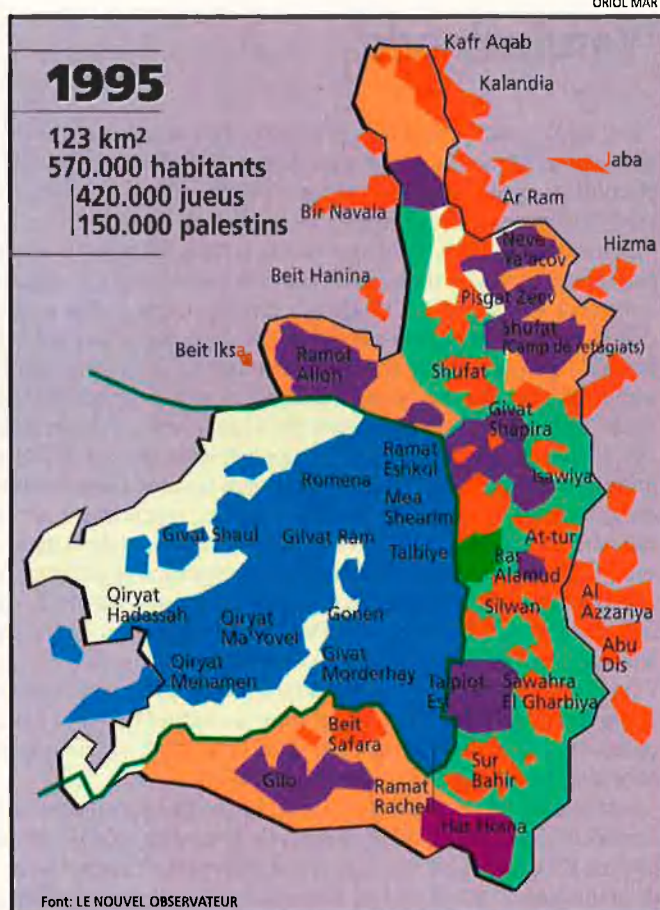
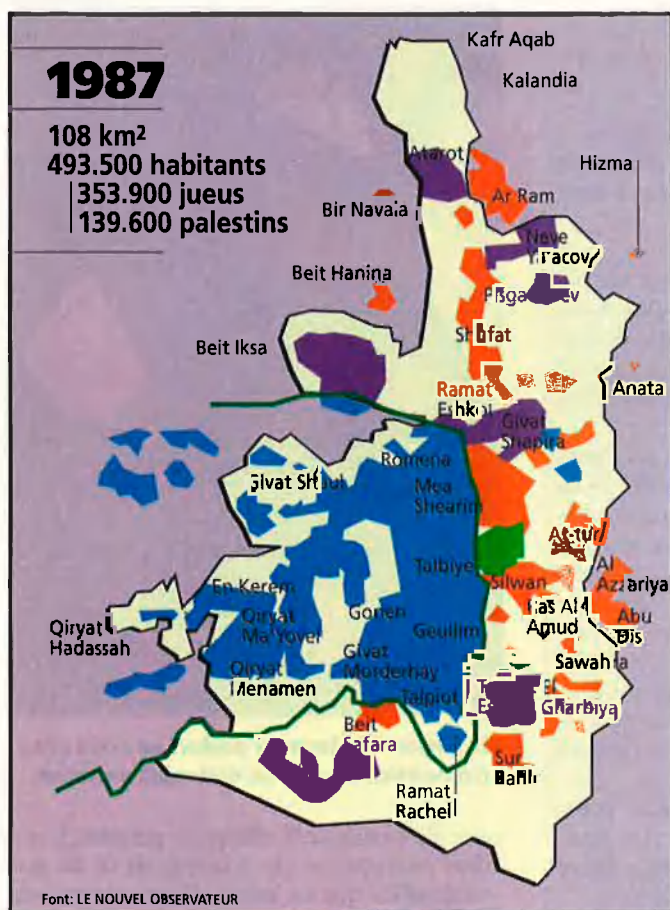
El primer artífex d'aquesta annexió va ser el

Jerusalem és, probablement, la ciutat que ha provocat més guerres, l'espai pel qual han mort més persones. Ara serà l'última frontera per arribar a una pau definitiva entre israelians i palestins.

general Rehavam Zeevi, avui líder del partit d'extrema dreta Moledet. Dies després de l'entrada triomfal dels també generals Moshe Dayan i Yitzhak Rabin a la ciutat vella de Jerusalem acabada de conquerir el juny de 1967, Zeevi va ser el primer encarregat de dissenyar un pla d'annexió: calia assegurar una majoria demogràfica jueva a tota la ciutat.

Zeevi, amb els plànols a la mà, va començar per multiplicar per cinc l'extensió del terme municipal de Jerusalem, sobretot en direcció est, en previsió que aquest límit del municipi pogués esdevenir en el futur la frontera internacional d'Israel amb els territoris palestins de Cisjordània, si mai es desocupaven.

Aquesta prolongació va ser acuradament delimitada. D'acord amb el principi de garantir una majoria jueva a la ciutat, en quedaven fora els pobles palestins de Beit Iksa, Beit Hanina, Hizma, part de Kalandia, Ar Ram, Anata, al Azzariya i Abu Dis. Però la major part de les seves terres s'annexaven a Jerusalem: en concret, uns 70 quilòmetres quadrats.

Establerts els límits estratègics, les autoritats israelianes, i molt especialment a través de l'alcalde laborista Teddy Kollek, que va disposar de 28 anys de mandats, van aplicar la segona part del pla: obstruir el creixement de la població palestina dins de Jerusalem per facilitar-hi la colonització jueva. El mètode: l'expropiació i la requalificació de terrenys.

Les dades són prou clares. El 1967 els palestins posseïen més del 85% de les terres de Jerusalem est. Avui Israel en controla el 87% i els palestins només hi poden créixer en el 13% restant. Els mapes, i els censos, són encara més eloqüents. Avui els israelians, que tenen un índex de creixement demogràfic molt inferior al dels palestins, els tripliquen en nombre. I és que entre 1967 i 1995 s'han construït més de 76.000 habitatges, 65.000 dels quals han estat destinats a famílies jueves, mentre que els palestins només n'han gaudit de menys de 9.000.

Un tercer factor d'annexió ha estat l'emplaçament d'aquests habitatges. La voluntat dels planificadors no solament era obtenir una clara majoria jueva al gran Jerusalem. Calia també, a jutjar pels resultats, garantir que els jueus arribessin a ser majoria al sector oriental de la ciutat: aleshores l'annexió seria poc menys que irreversible.

Les xifres ho demostren. El 1967 pràcticament no hi havia població jueva a l'est. Avui

Aquests quatre mapes oficials demostren que les autoritats estatals i municipals israelianes han utilitzat tres mètodes per garantir la supremacia demogràfica jueva a totes les zones del gran Jerusalem. Són: extensió del terme municipal; creació d'assentaments al sector oriental de la ciutat on hi havia majoria palestina; i requalificació de terrenys sempre en detriment del creixement dels barris palestins.

gairebé hi ha un empat entre totes dues comunitats, amb un lleuger avantatge per als habitants jueus, que en són 160.000.

Ocupació i domini. La colonització ha seguit l'estratègia de la tanca. Primer van ser els barris (assentaments, segons la terminologia internacional) de Neve Ya'akov: Ramot, Ramat Eshkol, Talpiot est i Gilo: després Atarot, Pisgat, Zeev i Givat Shapira. El motiu dels emplaçaments el torna a donar els mapes, es veu una clara voluntat d'inserir zones de població jueva entre els barris àrabs per barrar-los el pas al creixement i evitar que no s'ajuntin amb els altres. Es tracta gairebé d'una estratègia militar que consisteix a crear un cinyell de seguretat israeliana que tanqui la part palestina i la faci inabastable en el cas d'un hipotètic atac, que sempre provindria de l'est. Els mètodes per aconseguir-ho han passat pels plans municipals. Els assentaments s'han fet sobre terres expropiades, i de vegades comprades, als seus propietaris àrabs. On no s'ha pogut construir, els terrenys s'han qualificat com a zona verda per evitar donar permisos de construcció als palestins.

Per als palestins tampoc no és fàcil d'aconseguir permisos de construcció on els està permès. Aleshores ve el problema dels preus que es cobren per donar autoritzacions. Són prohibitius, sobretot per la seva economia. Oscil·len

'Yeruixalgods'

Des de fa setmanes, el més prestigiós diari israelià, *Ha'aretz*, va publicant, gota a gota, filtracions sobre unes propostes de futur per Jerusalem que hauria elaborat un equip de col·laboradors pròxims a Yossi Beilin, ministre d'Estat i principal assessor del primer ministre, Shimon Peres.

Es tracta, segons les fonts que cita el rotatiu, de garantir una certa sobirania palestina en una part de la ciutat vella de Jerusalem i en alguns dels barris palestins del sector oriental. D'aquesta manera podria passar a control de l'Autoritat Nacional Palestina la mesquita d'al-Aqsa, la tercera més sagrada de l'islam, tot i que s'hauria de filar molt prim perquè en el perímetre extern d'aquest recinte hi ha el lloc més venerat pels jueus: el mur occidental, anomenat de les lamentacions, que és irrenunciable per a qualsevol govern israelià.

El document, com era d'esperar, ha estat negat tant per Beilin com per Peres, immersos en una campanya electoral molt dura de cara als comicis del 29 de maig, i quan tots els sondejos els són incerts, precisament per la ferotge campanya terrorista dels islamistes i les dures acusacions de la dreta sobre una presumpta incapacitat del govern laborista per garantir la seguretat dels israelians.

Però els documents, coneguts o no pel govern, són autèntics, i tenen autors, el més destacat dels quals és Ron Pundak, historiador i orientalista israelià, pròxim als laboristes i home clau en la redacció dels acords de pau secrets amb l'OAP negociats a Oslo. Pundak ha reconegut haver participat durant dos anys en un fòrum de discussió sobre el futur de Jerusalem on hi havia interlocutors palestins, encapçalats pel moderat Ziad Abu Ziad, un independent no sempre alineat amb les posicions oficials de l'OAP.

Aquest grup de debat a l'ombra sembla que ha intentat obrir camins als negociadors oficials, que agafaran el tema de Jerusalem a partir del maig si es compleixen els terminis pactats. Les seves propostes, obertes, són un primer esforç de la imaginació que reclamen totes dues parts per poder arribar a acords.

Es tractaria, en primer lloc, d'estendre el terme municipal de Jerusalem encara més per incloure-hi localitats palestines com Abu Dis i Azzariya i equilibrar una mica més les dues comunitats demogràficament. En aquests nous barris s'hi podria traslladar part de l'administració palestina en reconeixement d'un certs drets de capitalitat sobre Jerusalem.

La ciutat pròpiament dita quedaria reunificada amb una única administració municipal bicèfala. Hi hauria un macroajuntament unitari, però cadascuna tindria el seu propi consistori per a la gestió dels afers més quotidians.

Però la simple publicació d'aquestes idees ha provocat un gran debat nacional ampliat per la pre-campanya. El Likud ja ha llençat una sèrie de cartells en què acusa Peres de ser el divisor de Jerusalem. Els laboristes han reaccionat a la defensiva: ho neguen tot, conscients que el país viu moments poc propicis a la generositat negociadora amb els palestins.

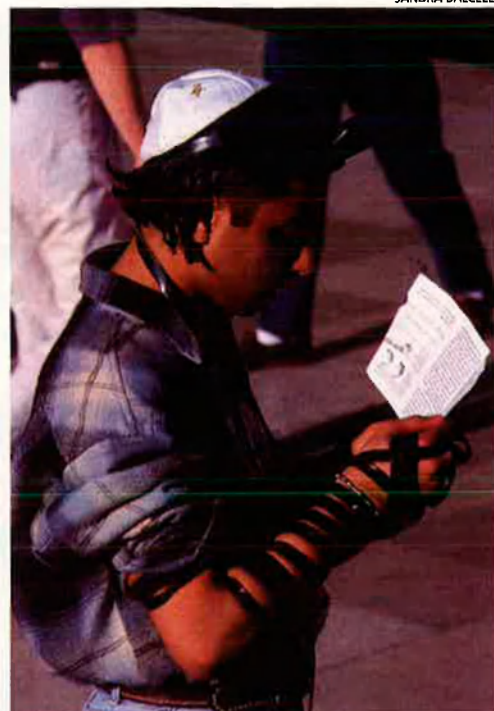
Els resultats de les eleccions encara hauran d'esperar dos mesos.

Els laboristes, que han apostat a fons pel procés de pau i que ja han pagat amb l'assassinat del seu anterior líder, Yitzhak Rabin, aquesta posició oberta, saben que no hi ha pau global, justa i duradora sense que Jerusalem tingui un estatut acceptable per als palestins i reconegut per la comunitat internacional.

Yeruixalaim, com anomenen en hebreu Jerusalem, i El Qods, com en diuen en àrab, són una mateixa ciutat. Cap de les dues no pot guanyar sobre l'altra. **J. R.**

Palestins de Jerusalem. Les autoritats israelianes en malfien.

Els jueus dominen el poder. La nova situació política de pau ha d'aixecar muralles.

entre els 2 i més de 3 milions de pessetes. Unes xifres inassequibles per a la majoria de les noves famílies que es veuen d'aquesta manera empeses a marxar cap alguna altra zona, ja dins Cisjordània.

Tot i amb aquestes dades, que són de domini més o menys públic, l'actual alcalde de Jerusalem, Ehud Olmert, un falcó de la dreta nacionalista del Likud, nega qualsevol predeterminació en aquesta realitat. El seu antecessor, no obstant, alliberat de la prudència a què obliga el càrrec, s'ha sincerat finalment; Kollek ha reconegut en diverses ocasions, des que va perdre les eleccions, que mai no va tenir la intenció de donar els mateixos drets a palestins i israelians, ja que és un convençut dels drets inalienables que segons ells tenen els jueus sobre tota la ciutat.

Avui, feta la pau amb els palestins, la situació política ha canviat substancialment, i és més difícil encara de defensar aquesta estratègia d'ocupació i domini. Jerusalem, gairebé tothom hi està d'acord, no ha de tornar a ser dividida, però ha d'aixecar la muralla que erigeix davant els palestins per poder culminar el procés de pau. De la imaginació dels negociadors

en dependrà que es pugui superar aquesta última frontera política, i sobretot mental.

Joan Roura